

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ortadoğu'nun kadim halklarından Êzidî Kürtlerin tarih boyunca uğradığı saldırı, sürgün ve katliamların sonuncusunun 3 Ağustos 2014 tarihinde Şengal'de Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) tarafından gerçekleştirilmesi sonucunda yaşanan insanlık dışı durumun TBMM tarafından "Soykırım" olarak tanınması hakkında Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT

Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Dışışleri
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 8-8-2023	Esas No:2/1511

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
03 Ağustos 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
03 Ağustos 2023
No: 1260837

GEREKÇE

Kürt halkının bir parçası olan Êzidîler, geçmişten günümüze birçok saldırıya maruz kaldılar. Ardı arkası kesilmeyen katliamlar, Êzidî Kürtlerin bilincinde 'ferman' olarak adlandırılırken binlerce Êzidî, zorla yerinden göçertilmiş durumdadır. Êzidîler, Osmanlı'dan Saddam Hüseyin'in iktidarda olduğu Irak'ta 73 ferman ve katliama uğradılar. Yakın zaman diliminde de Irak Kürdistanı'nda Kürtlere karşı yürütülen Enfal soykırımında da Êzidîler saldırıların hedefi olmuş, 2011 yılında ise Şengal'de yapılan bombalı saldırıda yüzlerce kişi yaşamını yitirmiştir. Son olarak 3 Ağustos 2014 tarihinde Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) çeteleri Şengal'de kadın erkek, çoluk çocuk ve genç yaşlı demeden binlerce Êzidî Kürdü katletmiştir.

Irak hükümetinin ve dünyanın gözleri önünde yaşanan 74'üncü fermanda; katliamdan kurtulan on binlerce kişi zorla yerinden edilmiş, binlerce kadın ve çocuk esir alınmış, binlerce kadın ise köle pazarlarında satılmıştır. Her ne kadar üzerinden 9 yıl geçmiş olsa da fermanın etkileri bugün de ortadan kaldırılmış değildir. Çünkü yüz binlerce Êzidî birçok yerde kamplarda zor koşullar altında yaşam mücadelesi verirken kaçırılan binlerce kadının akıbeti hâlâ bilinmemektedir. Êzidîlerin kurmaya çalıştıkları güvenli alanlar ise bugün de saldırıların hedefi olurken 3 bine yakın Êzidînin halen İŞİD tarafından esir tutulduğu belirtilmektedir. Özellikle esir alınan Êzidî kadın ile çocukların Şengal'den binlerce kilometre uzakta bulunan Ankara ve Kırşehir'de ortaya çıkması, siyasi iktidarın kayıtsızlığını ortaya koymaktadır.

Bu nedenle kültürleri ve inançlarıyla insanlık tarihinin özgün bir parçası olan Êzidîler; zorla yerinden göçertilme, tecavüz, köle pazarları vb. insanlık dışı saldırılardan dolayı ciddi bir güvenlik riski altındadır. Çünkü Êzidî halkı hem kendi öz topraklarında hem de gitmek zorunda kaldıkları yerlerde statüsüz ve korumasız şartlarda yaşamaktadırlar. Dolayısıyla toplu katletme yöntemleriyle soyca yok edilmeye çalışılmanın yanında Êzidî Kürtleri, sınırları dahilinde yaşadıkları ülke ile çevre ülkelerin saldırgan ve/ya duyarsız politikalarının etkisini doğrudan hissetmektedirler. Bu yüzden uluslararası çevrelerce Êzidî yerleşim yerlerinin boşaltılmasının, çoluk çocuk fark etmeden sivillerin toplu olarak infaz edilmesinin ve kadınlara yönelik işlenen insanlık dışı cinsel suçların bir soykırım olduğu kabul edilmelidir.

Êzidîlerin maruz kaldığı katliamlar, Birleşmiş Milletler (BM) Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi ile Uluslararası Ceza Mahkemesinin Roma Statüsü'nün soykırım tanımıyla uyduğu için 2016 yılında BM tarafından 'soykırım' olarak tanınmıştır. Yine uluslararası toplum tarafından 'İnsanlığa karşı işlenen suçlar' olarak kabul edilen saldırılar, en son İngiltere tarafından 'Êzidî soykırımı' olarak kabul edilmiştir. Bütün bunlara rağmen Türkiye'de yaşayan milyonlarca Kürt'ün öz kardeşleri olan Êzidîlere yönelik katliamlar konusunda siyasi iktidar hiçbir adım atmamıştır. Bunun aksine Êzidîlerin güvenlik endişelerini büyüten bir dış politika benimsenmiş, tüm çağrılara rağmen agresif tutum terk edilmemiştir.

Sonuç itibarıyla Irak Kürdistan Bölgesi'nin Şengal ve Şeyhan kasabaları ile Musul'un köyleri başta olmak üzere Kürtlerin dört parça coğrafyası ile Gürcistan ve Ermenistan'da yaşayan Êzidîler, kültür ve inançlarıyla özgürce yaşamak istemektedirler. Özellikle soykırımın 9'uncu yılında Türkiye Cumhuriyeti iktidarlarının, milyonlarca yurttaşıyla etnik akraba olan Êzidî Kürtlere yönelik süregelen politikalarında değişikliğe gitmesi gerekmektedir. Bu anlamda halkların iradesinin temsil edildiği Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) inisiyatif olarak halkları birbirine yakınlaştırmak için devreye girmesi anlamlı olacaktır. Çünkü söz konusu katliamların TBMM tarafından 'Êzidî Soykırımı' olarak tanınması, halklar ve inançlar arasında bir hoşgörünün gelişmesini sağlayacaktır. Bu aynı zamanda insani ve vicdani bir vazife olarak siyasetçilerin karşı karşıya oldukları önemli bir sınamadır.

Şengal’de Êzîdî Kürt Halkına Yönelik Gerçekleştirilen Katliamın “Soykırım” olarak Tanınması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1 – Türkiye Büyük Millet meclisi; 3 Ağustos 2014 tarihinde Şengal’de Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) tarafından gerçekleştirilen saldırı sonucunda kadın – erkek, genç – yaşlı ve çoluk çocuk demeden 5 binden fazla Êzîdî Kürt’ün katledildiğini, binlerce kişinin yaralandığını ve yüz binlercesinin yerinden edildiğini kabul ederek; Êzîdîlere yönelik soyca ortadan kaldırmayı amaçlayan katliamı “Êzîdî Soykırımı” olarak tanır ve ilan eder.

MADDE 2 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.